

До 60-річчя з дня народження Володимира Миколайовича Нікітіна

Минуло 60 років з дня народження видатного представника радянської вікової фізіології і біохімії члена-кор. АН УРСР, заслуженого діяча науки, професора Володимира Миколайовича Нікітіна.

Ювіляр є одним із творців харківської школи онтофізіологів, найближчим співробітником і учнем О. В. Нагорного.

Для творчої діяльності В. М. Нікітіна характерне уміле поєднання аналізу функціональних змін в онтогенезі та їх метаболічного забезпечення, прагнення до широких біологічних узагальнень і збагачень. Прогресивним є постійне прагнення ювіляра дати характеристику онтогенетичних змін на всіх етапах вікової еволюції — від зародження організму і до старості. В. М. Нікітіну вдалося виділити (в процесі онтогенезу) три типи функціональних і біологічних змін, які безперервно знижуються від народження, нарастають до максимального рівня до певного віку і, нарешті, функції, які зберігаються на протязі всього життя.

Принципальне значення мають уявлення Володимира Миколайовича про внутрішні суперечності, які розвиваються в онтогенезі, — суперечності між функцією та асиміляцією, суперечності між окремими фазами обміну речовин. На думку В. М. Нікітіна, вікова еволюція організму значно більше залежить від змін в «спектрі» молекулярних сполук протоплазми, ніж від змін окремих індивідуальних білків, нуклеїнових кислот.

Для фізіологів велике значення мають праці В. М. Нікітіна, присвячені віковим особливостям трофічної дії нервової системи, еволюції залоз внутрішньої секреції. Вчений показав, що з віком не тільки змінюються функції ряду залоз внутрішньої секреції, а й настають якісні зрушення в реакції тканин на гормони. Змінюється і характер трофічних впливів нервової системи та тканини.

Прогресивним є постійне прагнення В. М. Нікітіна використати відкриті ним закономірності для відшукування можливих цілеспрямованих впливів на організм, які збільшують тривалість його життя.

Великий цикл праць Володимира Миколайовича присвячений стимулюванню процесів самооновлення харчуванням, яке затримує ріст, і наступним повноцінним годуванням. Одержані результати свідчать про можливість стимуляції «збудженого синтезу» і створення моделі пролонгування життя.

Самостійний напрям у творчості В. М. Нікітіна становлять праці з порівняльної зоотехнічної фізіології. Велике практичне значення мають його дослідження з фізіології та біохімії лактації. Вчений вперше дав у сучасній науковій літературі цілісну картину біохімізму лактації, обґрунтував уявлення про значення печінки, як своєрідного продуцента «попередників» органічних речовин в молоці. Користуючись методами хронічного експерименту, ювіляр дав детальну характеристику сичужного травлення у жуйних тварин. Великий цикл праць В. М. Нікітіна присвячений процесам кровотворення в порівняльно-функціональному віковому плані.

Перу В. М. Нікітіна належать близько 200 наукових праць. Він — директор науково-дослідного інституту біології, очолює кафедру фізіології та біохімії Харківського університету. В. М. Нікітін успішно вирощує молоді наукові кадри, готує кандидатів і докторів наук. Володимир Миколайович — активний громадський діяч: він — голова Харківського обласного відділу товариства фізіологів, Харківського відділу товариства «Знання», член правління Всесоюзного і Українського товариств фізіологів, геронтологів.

Заслуги Володимира Миколайовича високо оцінені Урядом і науковою громадськістю: він нагороджений орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора, йому присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки.

В. М. Нікітін перебуває в розквіті своїх творчих сил. Бажаємо славному ювіляру міцного здоров'я, великих нових творчих звершень.

Українське республіканське товариство фізіологів.
Всесоюзне і Українське товариства геронтологів.

Симпозіум

Нещодавно в м. Івано-Франківську відбувся симпозіум з обговорення питань фізіології на науковій раді «Фізіологія» при Інституті фізіології АН УРСР. В його роботі брали участь: Кишинєва, Львова, Віт, повідомлень.

Основний зміст симпозіуму — функціональні структури затора, а також у зв'язуванні тивних рефлексів.

Симпозіум відкрив вступна доповідь І. Т. Курця. В доповіді І. Т. Курця розглянуті механізми кортико-вісцеральної регуляції функцій гіпофізарно-адренкортикальної системи. Активні речовини залежно від дози впливають на функції О. Д. Ноздрачова (Ленінград) розглянув інтероцептивні рефлексів.

Доповідь П. Г. Костюк розглянула процесів у спінальних нейронах, механізми передачі цих впливів, а також роль інтероцептивних рефлексів. М. М. Преображенський розглянув синаптичні процеси мотонейронів. В доповіді В. С. Райцеса (Івано-Франківськ) розглянуто центральне гальмування і його роль у регуляції вісцеро-моторних рефлексів в умовах запального процесу.

В доповіді Р. А. Дуріна розглянуто представництво вісцеральної регуляції про можливі шляхи інтероцептивної функції. Доповідь Н. І. Харченко розглянула механізми переробки інтероцептивних сигналів.

В. М. Хайтін (Москва) розглянув механізми інтероцептивної сигналізації. Д. І. Харченко розглянув функціональні організації еферентних систем.

Я. А. Вінніков (Ленінград) розглянув механізми досліджень сформулював пропозиції та інтероцептивних. Дані про інтероцептивних серця наводяться в своїй доповіді.

На закінчення відбулася дискусія з питань перспективи дальших досліджень.

Слід відзначити, що симпозіум відбувся при великій активності його учасників.

Симпозіум безсумнівно сприятиме критичному аналізу ряду питань інтероцептивної регуляції.

Матеріали симпозіуму ви-